Samenwerking gebaat bij positieve houding omgeving

Samen met de buurman aardappelen rooien is een veel voorkomende vorm van samenwerking in de landbouw.

Bert Smit
LEI Wageningen UR
bertb.smit@wur.nl

Er komt steeds meer informatie beschikbaar over hoe je als ondernemers kunt samenwerken. Sommige samenwerkingsverbanden ervaren echter knelpunten bij de groei en ontwikkeling van hun combinatie in de relatie met stakeholders om hen heen.

WAT IS DE AANPAK?

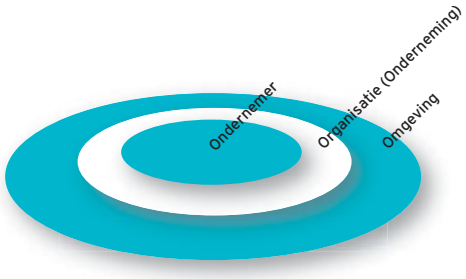
In 2007 en 2008 is onderzoek uitgevoerd naar de kansen voor en vormen van samenwerking tussen ondernemers en de voorwaarden waaronder dergelijke samenwerking succesvol en blijvend kan zijn. Als vervolg is in 2009 een project opgestart met twee concrete samenwerkingsverbanden, melkveehouderscombinatie 'Ko-alitie' in Zuidwest-Friesland en akkerbouwcombinatie 'De Sjalon' in de Noordoostpolder. Deze twee verbanden willen graag doorgroeien in aantal ondernemers en in productieomvang maar ervaren hierbij knelpunten. In dit project worden deze knelpunten in kaart gebracht in interactie met belangrijke stakeholders in de omgeving rond Ko-alitie en De Sjalon. Deze stakeholders worden geïnterviewd en uit de interviewverslagen worden zogenaamde 'belief systems' afgeleid . Deze schema's vatten de probleemstelling en –perceptie van de respondent samen en beschrijven zijn/haar tactische en strategische keuzes om het probleem op te lossen. Zo wordt onderscheid gemaakt tussen symptoombestrijding en structurele oplossingen. Op basis daarvan kunnen stakeholders met elkaar in gesprek gaan om te zien waar ze samen op kunnen trekken voor een betere situatie, in dit geval meer ruimte voor samenwerking.

WIE ZIJN BETROKKEN?

Behalve de samenwerkende ondernemers zijn in dit project diverse stakeholders uit de omgeving betrokken, waaronder gemeentes, provincies, banken, accountants, handelshuizen, veearts en leveranciers. Het Ministerie van LNV is opdrachtgever en financier van het onderzoek, maar wil ook graag zien, dat er een beweging in het gebied op gang komt, zodat het voor deze twee en voor andere samenwerkingsverbanden gemakkelijker wordt om zich te ontwikkelen tot voor markt en maatschappij aantrekkelijke vormen van ondernemerschap (figuur).

Opvallend is dat veel stakeholders de vorming van samenwerkingsverbanden onder voorwaarden toejuichen. Overheden zijn daarbij vooral bezig met het 'correct' formuleren van de randvoorwaarden. Als men op zoek is naar trekkracht, dan zijn de ketenpartners meer de aangewezen partijen, omdat zij voordeel zien bij schaalvergroting. Samenwerking is dan een manier om die schaalvergroting te bereiken en als primair bedrijf interessanter te worden voor afnemers en verwerkers. Het initiatief voor samenwerking ligt echter altijd bij de primaire ondernemers zelf.

Arnold van Woerkom (De Sjalon): "We moeten uit de cirkel waarin we vastzitten. Om groter te groeien heb je mensen en partijen nodig, maar mensen en partijen willen eerst groei en succes zien".

Figuur: De drie 'O's' maken gezamenlijk samenwerking mogelijk/aantrekkelijk.

WAGENINGEN UR
For quality of life

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit